

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหลักสูตรระยะสั้นของศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรี
และครอบครัวเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา บรมราชินีนาถ จังหวัดลำพูน
A STUDY OF FACTORS AFFECTING THE ACHIEVEMENT OF STUDYING SHOT
COURSES OF 72-YEAR OLD WOMEN AND FAMILY DEVELOPMENT LEARNING
CENTER. QUEEN SIRIKIT, LAMPHUN PROVINCE

ศิริพร พิงคะสัน¹, ทักษกร ศรีสุข², ภูม ศรีสุข³

Siriporn Pingsakan, Thatsaporn Srisook, Phoom Srisook

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการจัดการฝึกอบรม ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านรายได้ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของผู้เรียนในหลักสูตรระยะสั้นของศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา บรมราชินีนาถ จังหวัดลำพูนในด้านการประกอบอาชีพด้านรายได้ และด้านครอบครัว โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ที่เคยเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นของศูนย์ฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 360 คน ซึ่งได้จากการเลือกตัวอย่าง 2 ขั้นตอนคือ กำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าแจกความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 36-45 ปี ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ประกอบอาชีพแม่บ้าน มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยตัวแปรต้น ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านการจัดการฝึกอบรม ด้านครอบครัว และด้านรายได้ของผู้เรียนหลักสูตรระยะสั้นของศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา บรมราชินีนาถ จังหวัดลำพูน พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยด้านการจัดการฝึกอบรม มีความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านลักษณะส่วนบุคคล ด้านครอบครัว และด้านรายได้ ทั้งนี้ในด้านการจัดการฝึกอบรม สิ่งสำคัญคือคุณภาพการสอนและพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมากที่สุด ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล สิ่งสำคัญคือด้านเจตคติและแรงจูงใจต่อการเรียนของผู้เรียนที่ต้องการเรียนให้สำเร็จภายในเวลาที่กำหนด ปัจจัยด้านครอบครัว สิ่งสำคัญคือการสนับสนุนของครอบครัวเป็นอย่างดี และปัจจัยด้านรายได้ สิ่งสำคัญคือสถานะรายได้เฉลี่ยของครอบครัวที่ต้องการเพิ่มขึ้นให้

¹ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเนชั่น

² ดร.ทักษกร ศรีสุข, ผู้อำนวยการหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, คณะบริหารธุรกิจและรัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยเนชั่น

³ ดร.ภูม ศรีสุข, คณบดีคณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

มากที่สุด ส่วนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหลักสูตรระยะสั้นที่มีความสำคัญมากที่สุดคือ ด้านการประกอบอาชีพ รองลงมาคือด้านครอบครัวและด้านรายได้ ตามลำดับ

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน, หลักสูตรระยะสั้น, ลักษณะส่วนบุคคล, การจัดฝึกอบรม

ABSTRACT

This research aimed to study the relevant factors to personal attributes, training, family and income affecting the learning achievement of learners in the short course of Seventy-two Years Old Women and Family Learning Center, Queen Sirikit, Lamphun Province in the side of occupation, income and family. Data were conducted from questionnaires distributed among 360 samples who had received vocational short-course training of the Center in the budget year 2019. Samples selected with 2 steps, by establishing sample group using the Purpose Sampling and Convenience Selection to gather data from the selected samples. Data analysis was done with the application of Frequency, Percentage, Mean and Standard Deviation and verified hypothesis with the Multiple Regression Analysis. The findings suggest that most samples group were females, 36-45 years of age, completed lower education level than Bachelor's Degree. Majorities were housewives, with the monthly incomes not exceeding 10,000 baht. The analysis outcomes the level of opinion on the factor of the primary variable. Personal characteristics The family training and income of short-term of Seventy-two Years Old Women and Family Learning Center, Queen Sirikit, Lamphun Province, were found at high level. The factor most important is training, followed by personal attributes, family and incomes. As for training arrangement, the most important factors involved in the study consisted of teaching quality and teacher's teaching approach that opened for questions from the learners as well as sharing ideas. For the personal attributes, key factors consisted of attitude and learners' motivation to accomplish learning within the specified time. Family support is important factor regarding family matter, and factor played important role on income is the average family income that the family needed to earn maximum. Regarding the learning achievement in short-course learning, the most crucial factor is occupation, followed by family and incomes, respectively.

KEYWORDS: academic achievement, short-course, personal attributes, training

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้รับการสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพสตรีจังหวัดลำพูน จากนางสายพิน นายวิชาญ พหฺลโยธิน เป็นที่ดินจำนวน 9 ไร่ 3 งาน 24/8/10 ตารางวา พร้อมอาคารฝึกอาชีพ 1 หลัง อาคารโรงอาหาร 1 หลัง ศาสตราจารย์นายแพทย์ประสงค์

ศาสตราจารย์เกียรติคุณแพทย์หญิง คุณหญิงสุดศราคร ตั้งจิณดา ได้ร่วมบริจาคสร้างอาคารเรียนนอน อีกจำนวน 1 หลัง รวมเป็นเงิน 27 ล้านบาท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เยาวชนสตรีที่มีฐานะยากจนประสบปัญหาความเดือดร้อน และเยาวชนสตรีที่ได้รับผลกระทบเนื่องจากบิดา-มารดาเสียชีวิตด้วยโรคเอดส์ ซึ่งขาดผู้อุปการะในพื้นที่ 16 จังหวัด ภาคเหนือ โดยศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีทั้งหมด 8 แห่ง เดิมสังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ได้โอนมา สังกัดกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว และศูนย์เฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา บรมราชินีนาถ จังหวัดลำพูน ได้ เปลี่ยนชื่อเป็น ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา บรมราชินีนาถ จังหวัดลำพูน

ยุทธศาสตร์ของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (พ.ศ. 2560-2579) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า สตรี และครอบครัวมั่นคง สังคมเสมอภาค ค่านิยม มีอาชีพ จริยธรรม ภาวะผู้นำทำงานเป็นทีม โดยศูนย์เรียนรู้ การพัฒนาสตรีและครอบครัวเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา บรมราชินีนาถ จังหวัดลำพูน มีเขตพื้นที่รับผิดชอบด้วยกัน ทั้งหมด 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดลำพูน จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน และจังหวัดตาก ปัจจุบันได้ดำเนินการ เปิดหลักสูตรการอบรมวิชาชีพทั้งภายในและภายนอกศูนย์ฯ โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือสตรีและครอบครัว ซึ่งมีหลักสูตร ฝึกอบรมระยะสั้น ประกอบด้วย หลักสูตร 10 วัน หลักสูตร 1 เดือน หลักสูตร 3 เดือน และหลักสูตร 6 เดือน (เทียบ โอน ปวช.) ประกอบด้วย หลักสูตรเบเกอรี่ หลักสูตรขนมไทย หลักสูตรอาหารว่าง หลักสูตรเครื่องดื่ม หลักสูตรผ้าตัดมือ หลักสูตรตัดผมชาย หลักสูตรนวดดูแลสุขภาพ หลักสูตรตัดเย็บเบื้องต้น หลักสูตรออกแบบตัดเย็บเสื้อผ้า หลักสูตรเสริมสวยสตรี หลักสูตรการโรงแรม หลักสูตรอาหารและโภชนาการ

ในยุคกระแสสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ปัญหาทางด้านสังคมมีจำนวนมากขึ้น ปัญหาด้าน ครอบครัวเกิดความรุนแรง ปัญหาการว่างงาน การถูกเลิกจ้าง กลายเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของ คนในครอบครัว ความต้องการมีรายได้ มีอาชีพ เป็นช่องทางหนึ่งซึ่งสามารถช่วยให้สภาพความเป็นอยู่ดีขึ้น การเข้ามาฝึกอบรมกับศูนย์ฯ เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่เปิดโอกาสให้ผู้สนใจอยากฝึกอบรมเพื่อสร้างอาชีพเสริม เพิ่มทักษะ สร้างรายได้ ต่อยอดผู้ประกอบการ ลดปัญหาการว่างงาน การตกงาน และมีความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างไม่หยุดยั้ง หากมีความรู้ ความสามารถ ทักษะในการประกอบอาชีพจะช่วยส่งผลให้สามารถดำรงชีพได้ มีสภาพความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเป็นลำดับต่อไป ซึ่งผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมและสำเร็จตามหลักสูตรจะได้รับใบประกาศนียบัตรรับรองว่าเป็นผู้สำเร็จการฝึกอบรมเพื่อที่สามารถนำไปใช้ประกอบการสมัครงานเป็น การ การันตีว่าได้สำเร็จการฝึกอบรมดังกล่าวตามที่ได้รับการฝึกอบรมแล้ว ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรมวิชาชีพ ที่ไม่สามารถนำไปประกอบอาชีพ หรือตอยอดจากทักษะที่มีอยู่เดิม ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพไม่ได้รับความรู้ ไม่ผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานฝีมือแรงงาน ส่งผลให้การฝึกอบรมไม่ สัมฤทธิ์ผล ไม่เกิดการพัฒนา แต่ถ้าผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพมีผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกอบรมวิชาชีพตามเกณฑ์ มาตรฐาน ได้รับความรู้ ได้ฝึกทักษะ สามารถนำไปประกอบอาชีพ มีงานทำ สร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว จะส่งผลให้ครอบครัวเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งเหตุผลประการสำคัญที่จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียน หลักสูตรระยะสั้นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องมีปัจจัยหลายปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาปัจจัย ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหลักสูตรระยะสั้นเพื่อเป็นตัวสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนและผู้สอนด้วย (ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา บรมราชินีนาถ จังหวัดลำพูน, 2561)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ใน การเรียนหลักสูตรระยะสั้นของศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา บรมราชินีนาถ จังหวัดลำพูน เพื่อค้นหาแนวทางในการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหลักสูตรระยะสั้นดังกล่าว อันทำให้เกิดความสำเร็จต่อการจัดฝึกอบรม สร้างคน สร้างงาน สร้างรายได้ ครอบครัวเข้มแข็ง ตรงตามภารกิจของ

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว อีกทั้งหน่วยงานยังสามารถนำข้อมูลมาเป็นแนวทางการพัฒนาปรับปรุง การเรียนการสอนในหลักสูตรระยะสั้นที่มีอยู่เดิมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงเป็นแนวทางในการพัฒนา หลักสูตรรูปแบบใหม่ในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการจัดการฝึกอบรม ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านรายได้ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของผู้เรียนในหลักสูตรระยะสั้นของศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา บรมราชินีนาถ จังหวัดลำพูน ในด้านการประกอบอาชีพ ด้านรายได้ และด้านครอบครัว

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการจัดการฝึกอบรม ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านรายได้ มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหลักสูตรระยะสั้นของศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา บรมราชินีนาถ จังหวัดลำพูน ในด้านการประกอบอาชีพ ด้านรายได้ และด้านครอบครัว

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยนี้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการจัดการฝึกอบรม ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านรายได้ของผู้เข้ารับการศึกษาที่ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหลักสูตรระยะสั้นของศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา บรมราชินีนาถ จังหวัดลำพูน ด้านการประกอบอาชีพ ด้านรายได้ และด้านครอบครัว

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ กลุ่มผู้เข้ารับการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นของศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา บรมราชินีนาถ จังหวัดลำพูนที่ฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นเสร็จเรียบร้อยแล้วในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 2,405 คน และกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้ตามสูตรของ Taro Yamane (สุภัก ถาวรนิติกุล, 2557) จำนวน 344 ตัวอย่าง แต่เก็บจริง 360 ตัวอย่าง โดยดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2563 ถึง 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2563

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นข้อความเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ท่านสำเร็จหลักสูตรระยะสั้นหลักสูตรใด ส่วนที่ 2 เป็นข้อความเกี่ยวกับตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการจัดการฝึกอบรม ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านรายได้ ส่วนที่ 3 เป็นข้อความเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหลักสูตรระยะสั้นๆ ได้แก่ ด้านการประกอบอาชีพ ด้านรายได้ และด้านครอบครัว และส่วนที่ 4 เป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด พัฒนาคูณภาพเครื่องมือโดยการตรวจสอบความเที่ยงตรง ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้เท่ากับ 0.97 และนำแบบสอบถาม

ทดลองใช้ (Try out) กับผู้เรียนที่มีลักษณะเดียวกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟาของ Cronbach ซึ่งคำนวณหาความเชื่อมั่นได้เท่ากับ 0.78

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 วิธีการคือ การแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นของศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา บรมราชินีนาถ จังหวัดลำพูน ที่ฝึกอบรมเสร็จเรียบร้อยแล้วในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 การส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ และการส่งแบบสอบถามผ่านไลน์แอปพลิเคชันของกลุ่มที่เคยเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ซึ่งมีการตั้งไลน์กลุ่มไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) หรือค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ใช้การหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามส่วนที่ 2 เกี่ยวกับปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการจัดการฝึกอบรม ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านรายได้ และแบบสอบถามส่วนที่ 3 เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหลักสูตรระยะสั้น ส่วนการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นคือปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนหลักสูตรระยะสั้น กับ ตัวแปรตามคือผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหลักสูตรระยะสั้น ใช้สถิติวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุวิธี (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 36-45 ปีมากที่สุด รองลงมาคือ อายุ 26-35 ปี อายุ 15-25 ปี อายุ 46-55 ปี และอายุ 56 ปี ขึ้นไป ตามลำดับ ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ต่ำกว่าปริญญาตรี รองลงมาคือ ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ตามลำดับ อาชีพส่วนใหญ่เป็นแม่บ้าน รองลงมาคือ นักเรียน/นักศึกษา รับจ้างทั่วไป พนักงานบริษัท เกษตรกร ว่างาน พนักงานรัฐวิสาหกิจ ค้าขาย และข้าราชการ/พนักงานของรัฐ ตามลำดับ รายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท รองลงมาคือ รายได้ 10,001 - 20,000 บาท รายได้ 20,001 - 30,000 บาท และรายได้มากกว่า 30,000 บาท ตามลำดับ และส่วนใหญ่สำเร็จหลักสูตรระยะสั้นทั้ง 12 หลักสูตร

2. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในภาพรวมต่อปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหลักสูตรระยะสั้นทั้ง 4 ด้านคือ ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการจัดการฝึกอบรม ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านรายได้ อยู่ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญมากที่สุดต่อปัจจัยด้านการจัดการฝึกอบรม รองลงมาคือ ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านรายได้ ตามลำดับ

3. ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหลักสูตรระยะสั้นของศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา บรมราชินีนาถ จังหวัดลำพูน ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลในเรื่องเจตคติและแรงจูงใจต่อการเรียนของผู้เรียน มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหลักสูตรระยะสั้นฯ ด้านการประกอบอาชีพ แต่ไม่มีผลต่อด้านรายได้และด้านครอบครัว และปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลในเรื่องพฤติกรรมกรเรียนของผู้เรียน มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหลักสูตรระยะสั้นฯ ทั้งในด้านการประกอบอาชีพ ด้านรายได้และด้านครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยด้านการจัดการฝึกอบรม ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านรายได้ ไม่มี

ผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหลักสูตรระยะสั้นๆ ในด้านการประกอบอาชีพ ด้านรายได้และด้านครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการจัดการฝึกอบรม ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านรายได้ของผู้เรียนหลักสูตรระยะสั้นของศูนย์เรียนรู้การพัฒนาศรีและครอบครัวเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา บรมราชินีนาถ จังหวัดลำพูนภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน แสดงให้เห็นถึงเหตุผลหลักของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านต่าง ๆ ในการฝึกอบรมไม่ว่าจะเป็นเจตคติและแรงจูงใจต่อการเรียนของผู้เรียน พฤติกรรมการเรียน หลักสูตรระยะสั้น การสนับสนุนและสภาพแวดล้อม การสนับสนุนของครอบครัว สถานะรายได้เฉลี่ยของครอบครัว ซึ่งได้ข้อค้นพบที่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของเนาวรัตน์ ศึกษากิจ (2561) ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาพาณิชยกรรมของโรงเรียนอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาพาณิชยกรรมของโรงเรียนอาชีวศึกษาต่อปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอาชีวศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหลักสูตรระยะสั้นของศูนย์เรียนรู้การพัฒนาศรีและครอบครัวเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา บรมราชินีนาถ จังหวัดลำพูน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหลักสูตรระยะสั้นๆ มี 2 ปัจจัย ได้แก่ เจตคติและแรงจูงใจต่อการเรียนของผู้เรียน และพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน ซึ่งได้ข้อค้นพบที่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของกรรณิการ์ ภิมรัมย์รัตน์ (2554) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ.2551 ของนักเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ปัจจัยด้านนักเรียน เรื่องเจตคติโดยมีค่าความสัมพันธ์ตั้งแต่ .278 ถึง .360 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อค้นพบจากผลการศึกษานำมาซึ่งการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรระยะสั้นของศูนย์เรียนรู้การพัฒนาศรีและครอบครัวเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา จังหวัดลำพูน ซึ่งสรุปได้ว่า ปัจจัยที่สำคัญมากที่สุดคือการพัฒนาปัจจัยด้านการจัดการฝึกอบรม ซึ่งควรมุ่งคุณภาพการสอนและพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอน ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมากที่สุด พัฒนาหลักสูตรระยะสั้นที่เมื่อเรียนแล้วสามารถนำไปประกอบอาชีพได้มากที่สุด พัฒนาสิ่งสนับสนุนและสภาพแวดล้อมที่ทำให้ผู้เรียนพึงพอใจในสวัสดิการแก่ผู้เรียน สอดคล้องกับการศึกษาของพิศิษฐ์ ชำนาญนา (2558) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน คณะวิชาการตลาดวิทยาลัยพาณิชยกรรมธนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่พบว่าปัจจัยด้านการจัดการศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้แก่ครูผู้สอนและอาคารสถานที่ และสอดคล้องกับการศึกษาของ Batista (1976) เกี่ยวกับพฤติกรรมของครูที่ดี ที่พบว่าครูที่ดีต้องมีพฤติกรรมดังนี้ คือมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน มีวิธีสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา และผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในวิธีประเมินจุดมุ่งหมายของวิชาอย่างเหมาะสม มีคุณธรรมในวิชาชีพ เป็นผู้ทำงานด้วยการให้บริการกับสถาบันและชุมชน ให้บริการทางวิชาการ และวิชาชีพ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อนักศึกษาและสถาบัน

รองลงมาคือการพัฒนาปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล โดยเฉพาะในเรื่องของเจตคติและแรงจูงใจต่อการเรียนของผู้เรียนที่มีความต้องการที่จะเรียนให้สำเร็จภายในเวลาที่กำหนด จึงมีพฤติกรรมการเรียนในลักษณะที่ตั้งใจ ฟังครูผู้สอนเป็นประจำทำให้ได้รับความรู้มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ Klausmeir and R.E. Ripple,

(1961) เรื่องการเรียนรู้กับขีดความสามารถของมนุษย์ ที่พบว่าองค์ประกอบที่เป็นตัวกำหนดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ประกอบด้วยคุณลักษณะของผู้เรียน คุณลักษณะของผู้สอน คุณลักษณะทางกายภาพ พฤติกรรมระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และแรงจูงใจภายนอก และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ Flaherty and Reutzel, (1965) ได้ศึกษาเพื่อหาคุณลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการเรียนสูงและนักเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการเรียนต่ำ จากการศึกษาพบว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงได้คะแนนบุคลิกภาพด้านความรับผิดชอบสูงกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาต่ำ รวมถึงสอดคล้องกับการศึกษาของ Bloom, B.S. and others (1982) เรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียน ที่พบว่าพฤติกรรมทางด้านความรู้ความคิดของนักเรียนและลักษณะจิตพิสัยของนักเรียน ซึ่งได้แก่ ความสนใจ ความมานะตั้งใจ ความขยัน รวมทั้งเจตคติต่อรายวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาถึงร้อยละ 65

การพัฒนาปัจจัยด้านครอบครัว ซึ่งผู้เรียนควรได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนจากครอบครัวเป็นอย่างดี และสภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนได้สัมฤทธิ์ผลนั้น สมาชิกในครอบครัวควรให้ความร่วมมือและช่วยกันดูแลภายในครอบครัวของผู้เรียน สอดคล้องกับการวิจัยของสุพิชญ์กฤตา พักโพธิ์เย็น (2560) เรื่องการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคือ ด้านคุณภาพการสอนและพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ รองลงมาคือด้านหลักสูตร ด้านครอบครัวและเพื่อน การสนับสนุนของครอบครัวหรือผู้ปกครอง และความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน

การพัฒนาปัจจัยด้านรายได้ ซึ่งผู้เรียนส่วนใหญ่ต้องการมีรายได้เพิ่มขึ้นมากที่สุด และพบว่ารายได้ที่เกิดขึ้นนั้นมาจากการนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนหลักสูตรระยะสั้นของศูนย์ฯ ไปประกอบอาชีพทั้งเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริม รายได้จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหลักสูตรระยะสั้น สอดคล้องกับการศึกษาของ Chopar: S. L. (1967) เกี่ยวกับอาชีพของบิดามารดาซึ่งสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในประเทศอินเดีย ที่พบว่า อาชีพของบิดามารดาซึ่งเป็นเครื่องบอกระดับทางสังคมและรายได้ของครอบครัวมีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษาของบุตร

อย่างไรก็ดี ข้อเสนอทั้งหมดวิเคราะห์บนพื้นฐานการศึกษาผ่านศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา บรมราชินีนาถ จังหวัดลำพูน ซึ่งอาจใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุง แก้ไขระบบการฝึกอบรมให้มีคุณภาพมากขึ้นและสามารถนำมาเป็นแนวทางในการวางแผน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมพัฒนาการเรียนรู้ของหน่วยงานอื่นและต่อยอดให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ในการเรียนการสอนหลักสูตรระยะสั้นควรสนับสนุนให้เกิดการสร้างเจตคติและแรงจูงใจต่อการเรียนของผู้เรียน โดยอาจมีการปฏิบัติ เช่น ให้ผู้เรียนทำแฟ้มสะสมผลงานตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนเก็บรวบรวมองค์ความรู้ที่ได้รับจากครูผู้สอน ให้ความรู้แก่ผู้เรียนทั้งในตำราและสภาวะการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้ผู้เรียนจะสามารถแก้ไขปัญหาในเรื่องที่เรียนได้ด้วยตนเอง

1.2 เกี่ยวกับหลักสูตรระยะสั้นควรเปิดหลักสูตรที่หลากหลายและรองรับกับตลาดแรงงานในปัจจุบัน เป็นหลักสูตรที่เรียนแล้วสามารถนำไปประกอบอาชีพทั้งเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริม เนื่องจากผู้ที่เข้ามาฝึกอบรม

ต้องการได้รับความรู้ ทักษะ ความสามารถในการนำไปประกอบอาชีพได้จริง สร้างงาน สร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว

1.3 เกี่ยวกับครูผู้สอนหลักสูตรระยะสั้นควรมีการพัฒนาทักษะ องค์ความรู้ให้มากขึ้นเรื่อย ๆ มีการส่งครูผู้สอนไปอบรมเพิ่มศักยภาพ เพื่อที่จะได้นำความรู้ใหม่ ๆ มาถ่ายทอดให้กับผู้เรียนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ฝึกอบรมสำเร็จแล้วในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ของศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา บรมราชินีนาถ จังหวัดลำพูนเท่านั้น ซึ่งในการวิจัยครั้งต่อไปอาจจะขยายกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวฯ แต่ละศูนย์ฯ ที่สังกัดกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ซึ่งมีผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นในลักษณะเดียวกัน แต่อยู่คนละพื้นที่

2.2 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในด้านที่จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเพื่อที่จะตอบสนองให้กับผู้เรียนได้ตรงตามความต้องการเพื่อที่จะเป็นประโยชน์ต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือและให้การสนับสนุนเป็นอย่างดีจากอาจารย์ ดร.พัชกร ศรีสุข อาจารย์ที่ปรึกษา คอยชี้แนะให้ความช่วยเหลือตลอดจนสละเวลาในการตรวจตราแก้ไขเป็นอย่างดี จนแล้วเสร็จสมบูรณ์ตรงตามเวลา จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัญญพัทธ์วี กลุ่มธงเจริญ ประธานกรรมการ และอาจารย์ ดร.ภูม ศรีสุข กรรมการ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย ดร.พัชรี สุกรัตน์ ศักดิ์ ดร.ไพเราะ สุภาพ และคุณวริยา สนิทวาที นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่มีส่วนสนับสนุนด้านการจัดเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ จนทำให้เกิดความสำเร็จลงไปได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

กรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

นวรรตน์ ศึกษากิจ. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาพาณิชยกรรมของโรงเรียนอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม.

พิศิษฐ์ ชำนาญนา. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน คณะวิชาการตลาด วิทยาลัยพาณิชยกรรมบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา บรมราชินีนาถ จังหวัดลำพูน. (2561). **ยุทธศาสตร์
กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (พ.ศ.2560-2565)**. กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการ
พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. 2561.
- สุพิชญ์กฤตา พักโพธิ์เย็น. (2560). **การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษา** สาขาวิชาหลักสูตรการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- สุภัค ถาวรนิติกุล. (2557). **การศึกษาแนวทางเพื่อพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ของคณะเกษตร กำแพงแสน
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน**. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ปีที่ 7 ฉบับที่
2,1137-1148.
- Batista, E.E. (1976). **The place of colleague in the appraisal of collage teaching: A Keriew of
Liferature Education**. Research in Higher.
- Bloom, B.S. and others. (1982). **Human characteristics and school learning**. New York: McGraw-
Hill.
- Chopra, S.L. (1967). "Parental occupation and academic achievement of high school student in
Indea." **The Journal of Educational Research**, 60 (April 1967): 359-361.
- Flaherty, Rita M. and Reutzal, Eileen. (1965). "Personality traits of high and low achievers in
college," **The Journal of Educational Research**, 9 (58): 409-411.
- Klausmeir, H. and R.E. Ripple. (1961). "Effect of accelerating bright older pupils from second to
forth grade," **Journal of Educational Psychology**.